

Parasha בְּרֵאשִׁית (Bereshiet) 1:1 – 6:8 in het begin.

Om te begrijpen waarom HaShem het Joodse volk koos, en waarvoor ze precies zijn gekozen, moet men terugkijken naar het begin van het hele verhaal. En dat doen we nu, omdat we deze week naar het begin van de Torah gaan. Oorspronkelijk waren er geen Joden en geen Torah. Er waren alleen Adam en Eva, levend in een perfecte wereld, zij leefden samen met HaShems geopenbaarde aanwezigheid. Het probleem van deze "perfect" wereld was dat Adam en Eva er in wezen niet echt van konden genieten. Omdat ze nog nooit iets "slechts" hadden meegemaakt, daardoor hadden ze ook geen idee van wat "goed" is. Het leven was gewoon saai om het maar uit te drukken in hedendaagse opvattingen.

In het midden van Eden plaatste HaShem de Boom van Kennis van Goed en Kwaad. Door de vrucht ervan te eten, zouden Adam en Eva kennis maken met deze nieuwe concepten. Ze zouden nu ontberingen moeten ervaren en het kwaad het hoofd moeten zien te bieden, maar ze zouden nu ook kunnen genieten van goedheid en plezier. Het is tenslotte alleen omdat we negatieve ervaringen hebben gehad dat we de positieve echt kunnen begrijpen, waarderen en ernaar streven.

Adam en Eva hadden een keuze precies zoals HaShem ze ook geschapen had mensen met een vrije keuze een eigen wil. Geen voorgeprogrammeerde robots. De keuze die ze maakten was verkeerd dat is iets wat we nu weten en daarmee was hun perfecte wereld voorbij. Dit was echter slechts tijdelijk. Het was HaShems bedoeling dat de mensheid in een wereld van goedheid zou leven, niet in een wereld van lijden. Maar om het meeste uit de Hof van Eden te halen, moest de mensheid eerst het kwaad ervaren, het overwinnen en het transcenderen. Sinds Adam en Eva uit de Tuin werden verbannen, is het hun missie geweest om het kwaad uit hun midden te verwijderen, de goedheid te herstellen en uiteindelijk terug te keren naar die Tuin.

Adam en Eva waren hiertoe niet in staat, en hun kinderen of kleinkinderen ook niet. Naarmate mensen zich vermenigvuldigden, werden ze alleen maar meer en meer zondig en duwden ze zichzelf verder weg van goddelijkheid en goedheid. Na tien generaties drukte HaShem op de knop "opnieuw opstarten" om het opnieuw met Noach te proberen. Noach faalde uiteindelijk ook, en opnieuw verviel elke voorbijgaande generatie alleen maar verder in immoraliteit. Het duurde nog tien generaties voordat de zaken begonnen te veranderen.

Deze week beginnen we de Torah zoals gezegd opnieuw te lezen met parasha Bereshiet . Oorspronkelijk schiep HaShem een perfecte wereld die helemaal goed was. Hij waarschuwde Adam en Eva om niet van de Boom der Kennis te eten, want dat zou het kwaad en de dood in de wereld brengen. Het eerste paar at uiteindelijk de vrucht toch, en legde zo een tijdslimiet op aan hun leven en dat van alle toekomstige mensen. Een eenvoudige lezing suggereert dat de dood de schepping pas binnenkwam op het moment dat Adam en Eva de Verboden Vrucht aten. Volgens de overlevering vond dat plaats op de Zesde Dag, dezelfde dag dat de mens wordt geschapen. Het was op de zesde dag dat HaShem Zijn werk voltooide en zei: "Zie, het was heel goed [tov me'od]." Bereshiet(Genesis) 1:31.

In de Midrasj (Bereshiet Rabbah 9:5) wordt gesteld dat Rabbi Meir deze woorden niet als tov me'od zou lezen, maar eerder als tov mot , "de dood is goed"! HaShem voorzag natuurlijk de hele menselijke geschiedenis vanaf het allereerste begin en daarom was het plan dat de dood zou bestaan ook een onderdeel. Daarom is het bestaan van de dood ook een goede zaak.

Je vraagt je af of HaShem zijn bedoeling, op een dieper niveau natuurlijk, het niet zo was dat het altijd HaShems bedoeling is geweest dat Adam en Eva de Vrucht zouden consumeren. Anders zou Hij die verleidelijke Boom van Kennis om te beginnen niet binnen hun bereik hebben geplaatst, noch zou Hij de Slang hebben geschapen om hen te verleiden. Uiteindelijk is het zo dat er niets kan plaatsvinden zonder HaShems goedkeuring of kennis. In zekere zin zou je jezelf af kunnen vragen, had HaShem Adam "bedrogen" om de vrucht te consumeren en de dood in de wereld te brengen. Dit is precies wat de Midrasj (Tanchuma , Vayeshev 4:1) uitlegt:

“Ga en zie de werken van HaShem; Hij handelt omslachtig in Zijn handelingen jegens de menskinderen. Rabbi Yehoshua ben Karcha zei: Zelfs de verschrikkelijke ervaringen die U op ons doet komen, brengt U via een omweg teweeg. Kom en zie, toen de Heilige, gezegend zij Hij, de wereld schiep, Hij de Engel des Doods vormde op de eerste dag. Hoe weten we dit? Rabbi Berechiah zei: We kennen het uit het vers: "En duisternis was op het aangezicht van de diepte..." Bereshiet (Genesis) 1:2 "Duisternis אֲחֵרָה " verwijst naar de Engel des Doods, want hij is het die "verduistert" het gezicht van de mens. Toch werd Adam op de Zesde Dag geschapen, dus hij "beraamde" een list tegen hem (om het zomaar eens te zeggen) om de dood in de wereld te brengen. Zoals er wordt gezegd: "Want op de dag dat je ervan eet, zul je zeker sterven" Bereshiet (Genesis) 2:12

De Midrasj legt uit dat choshekh , "duisternis", een benaming is voor de Engel des Doods, die aan het begin van de schepping tot bestaan werd gebracht lang voordat Adam op de zesde dag de dood in de wereld bracht. Hoewel we over het algemeen denken dat HaShem helemaal goed is (en dit is waar), is Hij uiteindelijk de bron van alles in dit universum, en dat omvat ook helaas 'het kwaad'. Dit zou weleens heel moeilijk te accepteren kunnen zijn, ware het niet dat HaShem Zelf dit verklaarde: “Ik vorm het licht en schep duisternis (choshekh); Ik maak vrede en schep het kwaad; Ik ben HaShem, die al deze dingen doet. Yeshayahu (Jesaja) 45:7 HaShem orkestreert het allemaal, kwaad en dood inbegrepen en met een goede reden, hoe moeilijk het ook voor ons is om het vanuit ons beperkte gezichtspunt te begrijpen.

De Engel des Doods is natuurlijk ook HaShems schepping. Hoewel de dood in de westerse kunst vaak wordt afgebeeld als een skelet in een zwarte mantel, met een zeis in de hand, is dit niet helemaal juist. De Talmud (Avoda Zarah 20b) beschrijft dat de Engel des Doods een zwaard hanteert , geen zeis. Dit is gebaseerd op de Tenach, waar we lezen hoe "God een engel naar Jeruzalem zond om het te vernietigen. De Talmud voegt eraan toe dat de Engel des Doods getooid is met vele ogen. Wat is de identiteit van de engel achter het dodelijke zwaard?

Een dwalende engel

Hoewel Adam en Eva officieel de Dood ter wereld brachten, hoefde er op dat moment nog niemand te sterven. De eerste persoon die stierf was Abel, gedood door zijn broer Kaïn. Hierna vervloekte HaShem Kaïn en verklaarde dat hij een "zwerfer" op aarde zou zijn Bershiet (Genesis) 4:11-12. Verbijsterend lezen we ook dat Kaïn de eerste stedenbouwer werd en zich permanent vestigde in een plaats genaamd Nod ("Nod" (נֹד) is de Hebreeuwse wortel van het werkwoord "dwalen" (נָדַד). De Midrasj (Tanchuma , Bereshiet 11:2) legt uit dat toen HaShem hem vervloekte om een "zwerfer" te zijn, dit betekende feitelijk dat HaShem Kaïn tijdelijk in de Engel des Doods veranderde! Hij zou de wereld rondzwerfen om de zielen te nemen van die lichamen die hun houdbaarheids

datum hadden bereikt. Dit is een passende straf voor Kaïn, aangezien hij de eerste persoon ter wereld was die de dood veroorzaakte. Hij bleef vervolgens 130 jaar in deze rol van de tijdelijke Engel des doods.

Op dat moment schoot, zoals bekend, zijn nakomeling Lamech (die blind was) een pijl en doodde hij per ongeluk Kaïn. Lamech verklaarde: "Als Kaïn zeventvoudig gewroken werd, dan is Lamech zevenenzeventigvoudig!" Bereshiet (Genesis) 4:24. Hij verwees naar HaShems uitspraak over Kaïn, die zeven generaties zou duren Bereshiet (Genesis) 4:15, waarbij Lamech de zevende generatie van Kaïn was. Lamech voerde aan dat, aangezien zijn moord op Kaïn per ongeluk was, het besluit over hem nog verder moest worden uitgesteld; niet zeventvoudig, maar zevenenzeventigvoudig .

Even terzijde, deze Midrasj verklaart ook waarom Adam uiteindelijk besloot om een derde kind te krijgen toen hij 130 jaar oud was (Genesis 5:3). Na 130 jaar werd Kaïn door Lamech gedood, waardoor Adam kinderloos achterbleef. De vrouwen van Lamech, Ada en Tzillah bestrafden Adam vriendelijk, waardoor hij een ander kind kreeg, Shet (of Seth), van wie Noach en de rest van de huidige mensheid zou afstammen.

Het zwaard.

De Midrasj hierboven zegt dat Kaïn na die 130 jaar werd ontheven van zijn taken als de Engel des Doods, en dat de taak voortaan naar Lamech ging. Hoewel de Midrasj niet zegt hoe lang Lamech als Engel des Doods diende, kunnen we berekenen dat als Kaïns ambtsperiode 130 jaar zou duren ("zevenvoudig"), en Lamech's ambtstermijn elf keer zo lang was ("zevenzeventig keer"), dan zou het ons meenemen naar ongeveer de tijd van de zondvloed, die volgens de overlevering in het jaar 1656 plaatsvond. Dat zou een passend moment zijn voor een personeelwisseling om het zo maar eens neer te zetten.

Een andere Midrasj (de oude Ma'aseh Torah , toegeschreven aan Rabbi Yehuda haNasi) leert ons dat er eigenlijk zes verschillende engelen des doods zijn: de engel Gabriël dient als de Engel des Doods als het gaat om het nemen van de zielen van koningen en grote figuren; de engelen Kaftziel en Mash'chit over jongeren en kinderen; Mashbir en Chemah over dieren; en de engel Af voor alle anderen. Soms nemen het demonische koppel Samael en Lilith de krachten van de Dood over (zie bijvoorbeeld Sha'ar HaPesukim op Tehilim).

Satan

Reish Lakish zei: Satan, de kwade neiging en de Engel des Doods zijn één. Hij is de Satan, zoals geschreven staat: "Zo ging de Satan uit van de tegenwoordigheid van HaShem en sloeg Job met gemene zweren Iyov (Job) 2:7. Hij is ook de kwade neiging, zoals er staat geschreven: "De impuls van de gedachten van zijn hart was alleen maar voortdurend slecht Bereshiet (Genesis) 6:5. Hij is ook de Engel des Doods, zoals geschreven staat: „Spaar alleen zijn leven Iyov (Job) 2:6. Dus Jobs leven hangt van hem af.

We zien in het boek Iyov dat HaShem Satan toestemming gaf om Job kwaad te doen, maar niet om zijn leven te nemen, dit impliceert dat Satan dus ook de Engel des Doods is. De Zohar (II, 262b) voegt eraan toe dat Satan één en dezelfde is als de slang in de Hof van Eden, en beschrijft in meer detail

hoe Satan de zielen van de doden overhandigt aan Dumah, de engel die over Gehinnom heerst. In de Tenach wordt ook op Duma gezinspeeld, bijvoorbeeld Tehilim (Psalm) 115:17 zegt: "De doden prijzen HaShem niet; evenmin degenen die afdalen naar Duma." **לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָל־יְרֵדֵי דוּמָה**."

De Talmud hierboven associeert de yetzer hara , de "kwade neiging", ook met Satan, en bewijst het door het vers in Bereshiet te verbinden met het vers in Iyov door middel van het sleutelwoord rak , "alleen", dat in beide voorkomt. (Deze methode van Torah-exegese staat bekend als gzerah shavah , waar twee verschillende contexten met elkaar verbonden zijn door gelijkwaardige terminologie om ons een verborgen les te leren). Zoals we in het verleden hebben onderzocht, zal Mashiach aan het einde der dagen Satan neutraliseren, vernietigend de kwade neiging en de macht van de Dood erbij (zie Sukkah 52a).

Conclusie

We hebben gezien dat de dood werd geschapen op de allereerste dag van de schepping, waarnaar wordt verwezen door het woord choshekh , 'duisternis'. In datzelfde vers spreekt de Torah over de Goddelijke Geest, Ruach Elohim , die over de wateren zweefde. Onze wijzen leren dat dit verwijst naar de ziel van Mashiach, die op diezelfde eerste dag werd geschapen (Bereshiet Rabba 2:4). HaShem schiep deze twee tegengestelde krachten op hetzelfde moment, want het is Zijn manier om de genezing vóór de ziekte voor te bereiden, zoals onze wijzen leerden. Aan het einde zal Mashiach de dood (חַשׁ) neutraliseren met de kracht van die Goddelijke Geest (כַּח רוּחַ אֱלֹהִים). Prachtig, de gematria van deze twee termen is gelijk, beide zijn 328. Op dezelfde manier, en om dezelfde reden, is de gematria van Mashiach (מָשִׁיחַ) gelijk aan Nachash (נָחָשׁ), beide zijn 358, omdat de eerste de laatste neutraliseert. Dit zal de deuren openen voor de mensheid om terug te keren naar de tuin, Hof van Eden, eeuwig koesterend in het licht van HaShem.